

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

5. december 2011

GRUNDNOTAT

Infrastrukturpakken

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Klima- og Energiministeriets grundnotat om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur ("Infrastrukturpakken").

Nicolai Wammen

GRUNDNOTAT

28. november 2011

J.nr.

Ref.

Retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur ("Infrastrukturpakken"). Forslag til forordning fra Kommissionen

1. Resumé

Kommissionen offentliggjorde den 19. oktober 2011 sit forslag til forordning om energiinfrastruktur. Forslaget lægger op til retningslinjer for prioritering og gennemførelse af infrastrukturprojekter af fælles europæisk interesse. Forslaget vil strømline godkendelsesprocedurer i medlemslandene for at reducere sagsbehandlingstiden for projekter af fælles interesse samt at øge offentlighedens involvering og accept af vigtigheden af sådanne projekter. Forslaget indeholder procedure for kontakt mellem medlemsstater vedrørende sådanne projekter, og omfatter videre udvælgelsesprocedurer for en strategisk liste over projekter af fælles europæisk interesse. Samtidig ophæves eksisterende forordning om retningslinjer for de transeuropæiske net på energiområdet (TEN-E-program). Eventuel medfinansiering til visse projekter vil blive reguleret i et separat instrument, som er fremsat samtidig med infrastrukturforslaget. Infrastrukturforslaget er oversendt til Rådet den 4. november 2011 i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 171 og 194. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

2. Baggrund

Baggrunden for Kommissionens forslag er, at der er behov for en større intensiv indsats for at modernisere og udvide den europæiske energiinfrastruktur og for at sammenbinde netværk over grænser for at møde de fælles målsætninger for CO₂-reduktion og vedvarende energi samt bidrage til forsyningssikkerhed og effektive energimarkeder. Kommissionens meddelelse om energiinfrastrukturprioriteter for 2020 og derefter, som blev vedtaget den 17. november 2010, opfordrede derfor til en ny strategi for EU's energiinfrastruktur for at samordne og optimere netudviklingen for hele kontinentet.

3. Formål og indhold

Kommissionens forslag til forordning lægger op til fælles retningslinjer for udbygning af europæisk infrastruktur, og til at Kommissionen i perioden 2014-2020 kan yde økonomisk støtte til visse energiprojekter af fælles europæisk interesse.

Forslaget giver prioritet til 12 strategiske trans-europæiske infrastrukturkorridorer og områder, idet der etableres en strategisk liste over projekter inden for el, gas, olie og CO₂ (lagring) af fælles europæisk interesse. I den sammenhæng foreslås etablering af en udvælgelsesproces baseret på regionale ekspertgrupper og en rådgivende rolle for Agenturet for Energiregulatorernes Samarbejde (ACER), hvor en europæisk liste over projekter af fælles interesse opdateres hvert andet år, og hvor den endelige beslutning om projekter tages af Kommissionen. Eks-

pertgrupperne og ACER skal overvåge og evaluere implementeringen af projekterne. Kommissionen kan udnævne koordinatore til at bistå projekter med vanskeligheder.

Forslaget etablerer et regime for godkendelse af projekter af fælles interesse. Det indebærer blandt andet udpegning af en national kompetent myndighed, der skal koordinere og overse godkendelsesprocessen, sætte minimumsstandarder for gennemsigtighed og inddragelse af offentligheden samt fastsætte maksimal sagsbehandlingstid på 3 år. Forslaget indeholder også bestemmelser, som under særlige omstændigheder kan tillade projekter af fælles europæisk interesse at blive gennemført af grunde som vitale hensyn til offentlighedsinteresser, selv om de berører habitat- og naturinteresser.

Forslaget indeholder en metode og en proces for udarbejdelse af harmoniserede cost-benefit analyser for sådanne projekter. På grundlag heraf gives nationale myndigheder og ACER ansvaret for at allokere omkostninger for grænseoverskridende projekter i overensstemmelse med de involverede medlemslandes fordele ved projektet. Nationale myndigheder pålægges også at yde passende incitamenter gennem tariffer for gennemførelse af sådanne projekter, såfremt de af gode grunde står over for højere risici.

Endelig afgør forslaget betingelser for, at visse projekter af fælles interesse ville kunne opnå finansiel bistand under Connecting Europe Faciliteten (fremsat som separat instrument).

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Det er ikke besluttet endnu, hvornår Europa-Parlamentet sigter på at afgive sin udtalelse.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen argumenterer i forslaget for, at energiinfrastruktur har trans-europæisk eller i alle tilfælde grænseoverskridende natur eller konsekvenser. Medlemslandenes reguleringer er ikke indrettet på grænseoverskridende projekter, og individuelle nationale administrationer har ikke kompetence til at beskæftige sig med sådanne projekter i deres helhed. Ud fra et økonomisk perspektiv kan udvikling af energinetværk bedst opnås, når det planlægges ud fra et europæisk perspektiv, som omfatter såvel EU som medlemslandenes aktiviteter med respekt for begge respektive kompetencer. Således mener Kommissionen, at nærhedsprincippet er respekteret.

Regeringen er enig i, at nærhedsprincippet er overholdt, idet den nødvendige og væsentlige udbygning af grænseoverskridende energiinfrastruktur ikke kan gennemføres alene ved initiativer på medlemsstatsniveau, men kræver samordning på fællesskabsniveau. Samtidig bør der ikke ændres afgørende ved medlemslandenes kompetence vedrørende godkendelse af placering mv. af infrastrukturprojekter.

6. Gældende dansk ret

De omhandlede emner er i dag i hovedsagen reguleret i Planloven, Elforsyningsloven, lov om energinet.dk, lov om naturgasforsyning og Kontinentalsokkeloven.

7. Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget kan medføre tilpasning af dansk lovgivning.

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser eller administrative konsekvenser. Et separat instrument i Connecting Europe Facility-pakken til finansiering af visse projekter har konsekvenser for EU's budget.

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget skønnes ikke at medføre nævneværdige administrative konsekvenser for erhvervslivet.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget har været i høring hos en bred kreds.

Der er modtaget høringssvar fra 8 eksterne høringsspartner: Advokatrådet (ingen kommentarer), CO Industri (CO), Dansk Energi (DE), Dansk Industri (DI), Energinet.dk (ENDK), Miljøbevægelsen NOAH (NOAH), Verdensnaturfonden (WWF) og Vindmølleindustrien (VIND).

Høringssvarene fra organisationerne er i det følgende resumeret efter emner.

Generelt

CO-industri tilslutter sig fuldt ud udkastet, som lægger op til en modernisering og udvidelse af den europæiske energiinfrastruktur. I takt med at EU, herunder Danmark, skal satse mere ambitiøst på vedvarende energi, bliver det afgørende at energiinfrastrukturen udvides, så det mest optimale energieffektivitet i EU kan optimeres.

DE hilser Kommissionens forslag til forordning velkommen. DE er enig i, at der er behov for massive investeringer til at modernisere og udvikle den europæiske energiinfrastruktur for at sikre et velfungerende europæisk energimarked med konkurrence, høj forsyningssikkerhed og integrering af vedvarende energi.

DI er grundlæggende positiv over for udkastet. DI finder det nødvendigt og godt, at EU sætter fokus på den strategiske betydning af grænseoverskridende energiinfrastruktur. DI fremhæver, at en udbygning af den grænseoverskridende energiinfrastruktur er en forudsætning for at skabe et reelt indre marked for energi. Et reelt indre marked for energi er en grundforudsætning for at kunne sikre en omkostningseffektiv omstilling af det europæiske energisystem til at være baseret på en langt højere andel af vedvarende energikilder samt opretholde forsyningssikkerheden under denne omstilling.

ENDK betragter overordnet set den nye retsakt på energiinfrastrukturområdet som en god opfølgning på sidste års infrastrukturpakke. Retsakten indeholder væsentlige elementer af ENDK's prioriteter på infrastrukturområdet. Dette gælder særligt det store fokus på samfundsøkonomiske kriterier for udvælgelsen af projekter med primært grænseoverskridende fordele samt planlægningen af energiinfrastruktur baseret på regionale analyser.

VIND ser meget positivt på EU's retsakt om energiinfrastruktur, idet det er essentielt at samarbejdet mellem medlemslandene øges og procestiden for godkendelse af infrastrukturprojekter reduceres markant. VIND er enig i, at der i relation til udbygningen af infrastrukturen er behov for fokus på planlægnings- og godkendelsesprocesserne, tilpasning af reguleringen, så det bliver nemmere at gennemføre projekter, der involverer flere medlemslande, samt sikring af det finansielle grundlag for projekterne fx via Connecting Europe Facility. VIND vil, med henblik på styrkelsen af det europæiske elmarked og høj andel af vedvarende energi, herunder vindkraft, opfordre den danske regering til at arbejde for:

- Etableringen af et offshoregrid i Nordsøen, som skal binde Nordsølandene sammen med et stort eltransmissionsnet. Offshoregrid'et skal endvidere have koblet havvindkraftværker direkte på transmissionsnettet.
- I relation til planlægningsarbejdet af offshoregrid i Nordsøen, at inddrage aspektet om, at den danske del af Nordsøen har de mest omkostningseffektive sites til udbygning af havvindkraft i Nordsøen.
- Forbedring af de nuværende flaskehalse i eltransmissionen fra hele det nordlige Tyskland og sydpå til de store forbrugscentre i det centrale Europa.

WWF finder det afgørende for såvel EU's forsyningssikkerhed og opfyldelsen af EU's klima- og energimål, at infrastrukturen i Europa opgraderes, så den nødvendige integration af vedvarende energi frem mod 2050 muliggøres. Det vil have stor betydning såvel for de danske ambitioner om 100 % vedvarende energi som for den grønne omlægning, der skal ske i resten af Europa. WWF finder det positivt, at der lægges op til, at en af prioriteterne af fælles europæisk interesse er etableringen af et offshore-elnet i Nordsøen, der skal bane vejen for fremtidige offshore vindparker. Det er også positivt, at smart grid er et af de prioriterede tematiske områder.

Godkendelsesprocedurer

DE finder det positivt, at forordningen introducerer nye rammer for hurtig og smidig godkendelse og etablering af transmissionsforbindelser, som effektivt kan nedbringe de ofte langsomme og ukoordinerede godkendelsesprocesser, som finder sted i Europa. DE udtrykker håb for, at den særlige tilladelsesprocedure (one-stop-shop) kan få en afsmittende positiv effekt på tilladelsesproceduren for øvrige projekter. DE opfordrer videre til, at forordningen kommer til at skabe klare retningslinjer for, hvilke EU-hensyn medlemsstaterne skal tage i forhold til godkendelse af udbygning på eget territorium, så den paneuropæiske tilgang til udbygningen ikke mistes på foranledning af nationale hensyn.

ENDK støtter, at der sættes fokus på myndighedstilladelser og koordinering mellem de nationale myndigheder, da problemer på dette område har forsinket infrastruktur projekter i dele af EU. Særligt når det gælder samspejlet mellem myndigheder i 2 lande vil det være fremmende med en forenklet godkendelsesprocedure.

Udvælgelse af projekter af fælles interesse

DE er positive over for, at processen om udvælgelsen af forbindelser er adskilt fra processen om finansiering. DE finder det vigtigt at signalere, at kun projekter af "fælleseuropæisk interesse" kan modtage EU-støtte, men samtidig bakke op om, at de resterende udbygningsplaner også er vigtige og ikke må stagnere. DE finder det også væsentligt at sikre, at også forbindelser, der endnu ikke er på de systemansvarliges bruttoliste for udbygninger, kan komme i betragtning. DE opfordrer yderligere til, at der skabes klarere retningslinjer for Kommissionens endelige beslutning om en "Union wide list". DE finder, der mangler retningslinjer for i hvilke tilfælde, Kommissionen kan tilsidesætte anbefalingerne og selv redigere listen.

DI fremfører, at processen til udvælgelse af "projekter af fælles interesse" fremstår meget ufleksibel, idet den tilsyneladende altovervejende er bundet op på ten-year network development plans (TYNDP). DI argumenterer, at der kan være projekter, som opfylder alle kriterier for at være af fælles interesse, men som af den ene eller anden årsag ikke er på den seneste TYNDP. Desuden kan der være projekter, som forventeligt kommer på den næste TYNDP, men dermed også forsinkes indtil næste TYNDP udarbejdes. Dette er ikke hensigtsmæssigt,

givet projekterne opfylder kriterierne af fælles interesse. Der bør derfor være en mulighed for at få dispensation eller lignende til projekter af fælles interesse i den periode, der ligger mellem to TYNDP'er. DI opfordrer til, at kriterierne for projekter af fælles interesse (artikel 4) enten direkte eller indirekte bør henvise til European Energy Programme for Recovery (EEPR) for at sikre sammenhæng til de infrastrukturprojekter, der under EEPR er udpeget til at bidrage til at nå vigtige EU-energi- og klimapolitiske målsætninger.

ENDK noterer sig, at EU Kommissionen får den afgørende rolle i udvælgelse af projekter af fælles europæisk interesse. Projekterne vil fremgå af en særlig EU liste, der opdateres hvert andet år. Uagtet at listen laves på baggrund af indstillinger fra medlemslande, TSOer og andre vigtige beslutningstagere sker der en forflytning af "governance" (beslutningskompetence) fra medlemslandsniveau til EU niveau. ENDK mener imidlertid, at behovet for at skabe incitamenter til udvikling af vigtig infrastruktur berettiger EU Kommissionens forslag om særlige rettigheder og procedurer for udvalgte projekter. Dette gælder specielt projekter, hvor omkostninger fordeles skævt mellem to lande eller, hvor fordelene primært er regionale frem for nationale. ENDK støtter særligt, at de 10-årige netudviklingsplaner (TYNDP), der laves af de europæiske TSOer, er det afgørende udgangspunkt for indstillingen af projekter af fælles europæisk interesse. El- og gastransmissionsprojekter skal være en del af den senest offentliggjorte TYNDP for at kunne blive indstillet til de regionale koordinationsgrupper og videre til optagelse på EU Kommissionens liste over projekter af fælles europæisk interesse. Kravet om TYNDP blev indført som en del af 3. liberaliseringspakke, og ENDK betragter det som et oplagt næste skridt, at EU Kommissionen nu gør TYNDP til det planlægningsmæssige grundlag, hvorudfra de vigtige europæiske projekter udpeges. Samtidig bliver betydningen af TYNDP i denne sammenhæng indirekte bindende, da projekter fjernes fra den særlige EU liste og dermed mister berettigelsen til støtte, hvis de ryger ud af TYNDP. Det store fokus på TYNDP og herunder den regionale planlægning kan bidrage til, at medlemsstaterne i højere grad orienterer sig mod grænseoverskridende infrastrukturforbindelser.

WWF finder ikke, at prioriteringen mellem vedvarende energi og fossile brændsler er så klar i forslaget, som EU's klimamål lægger op til. WWF finder, at det med fordel kan fremgå tydeligere, at projekter der fremmer vedvarende energi skal prioriteres højt. Samtidig bør det fremhæves, at gas primært betragtes som et overgangsbrændsel i overgangen til et energisystem baseret på vedvarende energi, og at nye gasledninger derfor skal vurderes i det lys. Desuden finder NOAH nye transnationale olieledninger og CCS-infrastrukturprojekter problematiske, da langsigtede investeringer heri arbejder imod målsætningerne om at omlægge energiforsyningen til vedvarende energi.

Omkostninger og cost-benefit analyser

DE finder, at den paneuropæiske tilgang med europæisk samfundsøkonomi som beregnings- og udvælgelsesgrundlag er helt essentielt for at sikre, at de mest gavnlige transmissionsforbindelser prioriteres.

DI finder, at det er et nødvendigt skridt, at der sættes fokus på, hvordan omkostningerne skal fordeles mellem lande, der er med i grænseoverskridende projekter. Det vil formodentlig i praksis vise sig at være en vanskelig øvelse. Det er derfor meget vigtigt, at der udvikles transparente metoder til at vurdere, hvordan berørte lande påvirkes af givne allokeringsbeslutninger, og at der er en fælles forståelse af, hvordan dette gøres op. DI fremhæver videre, at udkastet til forordning lægger op til, at omkostningerne til investeringerne i energiinfrastrukturen altovervejende bæres af energiforbrugerne over nettariffr og flaskehalsbetalinger. Der er tale

om betydelige omkostninger. Det bør derfor mere eksplicit fremgå, at cost-benefit-analyser af projekter af fælles interesse i bred forstand skal tage højde for erhvervslivets konkurrenceevne – herunder særligt konsekvenserne for arbejdspladser og den energiforbrugende, konkurrenceudsatte industri. Ligeledes bør det eksplicit fremgå, at cost-benefit-analyserne skal adressere ændringer i konkurrenceevnen inden for EU mellem lande som følge af omkostningsallokeringen (som går i tariffene) af specifikke projekter. Lande, der er længere fremme i skoene, får højere omkostninger, som skader de specifikke landes energiforbrugende industri. I forhold til investeringer i energiinfrastruktur og Smart Grid bør det af forordningen fremgå, at investeringer i Smart Grid bør ske under en samfundsøkonomisk afvejning i forhold til investeringer i øget netkapacitet.

ENDK opfatter den finansielle del af de nye EU retsakter som et positivt forsøg på at adressere den aktuelle udfordring med udbygning af vigtig europæisk energiinfrastruktur. Dog må det stadig være førsteprioritet at arbejde for stabil og gennemsigtig national regulering på europæisk plan, der giver mulighed for et rimeligt afkast og en planlægning baseret på samfundsøkonomiske kriterier. Hermed sikres en mere ensartet incitamentsstruktur for investeringsbeslutninger på europæisk plan. ENDK understreger, at EU Kommissionen bør være opmærksom på ikke at erstatte behovet for vigtig ny regulering med en økonomisk støtteordning, der potentielt set kan accelerere kampen om støttemidler på europæisk plan. Dette betyder også, at det må være en forudsætning for tildeling af økonomisk støtte til infrastrukturprojekter (via CEF), at støttemidlerne ikke modregnes af nationale myndigheder i form af beskatning eller gennem skærpede krav til forrentningen af den foretagne investering. ENDK anfører videre, at EU Kommissionen lægger op til, at ENTSOE og ENTSO¹ skal udvikle de metodiske værktøjer, der i sidste ende er med til at afgøre, hvornår et projekt er af europæisk interesse og hvornår det vurderes ikke at være kommercielt attraktivt - og dermed kan blive støtteberettiget. ENDK vurderer, at dette arbejde vil blive en stor udfordring for de europæiske TSOer, men er samtidig enig i EU Kommissionens tilgang og store fokus på TSOernes kompetencer som det grundlæggende fundament for planlægningen. ENDK finder det videre positivt, at cost-benefit analyse metoden danner grundlaget for bestemmelsen af omkostningsallokeringen ved grænseoverskridende investeringer. Hermed kan det sikres, at omkostninger i højere grad fordeles efter, hvor projekterne udgør de største fordele. ENDK noterer sig, at kommercielle investorer betragtes som mulige "project promoters", der ligesom TSOer, DSOer m.fl. kan søge om at få optaget et projekt på EU Kommissionens liste. Dette sker via en ansøgning til den regionale gruppe. I lyset af denne mulighed og det øgede handlerum for private/kommercielle aktører finder ENDK det særligt vigtigt, at retsakten understreger, at et projekt skal være en del af den seneste TYNDP, for at det kan blive indstillet til at blive optaget på EU Kommissionens liste over projekter af europæisk interesse. ENDK finder, at det er helt afgørende at bevare dette udgangspunkt i TYNDP, da det er en garant for, at der ligger en regional samfundsøkonomisk analyse bag projektindstillingen. ENDK forventer, at netop dette udgangspunkt i TYNDP fremover kan skabe et forøget pres på TSOerne for at optage nye projekter i TYNDP. Der vil blive behov for transparens omkring både den nationale indmelding af projekter til de regionale investeringsplaner og selve TYNDP processen på ENTSO plan. ENDK noterer sig også, at et medlemsland skal godkende de investeringer der finder sted inden for grænserne af et medlemsland. ENDK bemærker yderligere, at ACER² kan sætte retningslinjerne for fordelingen af omkostningerne ved grænseoverskridende investeringer såfremt de regionale myndigheder ikke kan blive enige. Dette giver en ny stærk rolle til ACER

¹ Sammenslutning af de europæiske systemoperatører for henholdsvis el og gas

² Agenturet for Samarbejde mellem Energimyndigheder

og kan forhåbentlig reducere risikoen for, at langvarige forsinkelser af projekter pga. uenighed om omkostningsfordelingen kan undgås. En forudsætning for dette er dog, at ACER tildeles tilstrækkelige ressourcer til at opfylde den stigende mængde opgaver, som de tildeles.

Regulatorerne

DE vil gerne fremhæve, at de ser et behov for at sikre, at regulatorernes kompetencer er tilstrækkelige i forhold til deres rolle i de regionale arbejder samt tilstrækkelige i forhold til omkostningsallokering af forbindelser af fælles interesse.

De regionale grupper

DE finder ikke, at forordningen er så eksplicit om rolle- og ansvarsfordelingen for de Regionale Grupper. DE opfordrer derfor til, at rolle- og ansvarsfordelingen i disse grupper samt gruppernes egentlige mandat klarlægges yderligere, så arbejdet ikke i praksis kommer til at hvile på de systemansvarlige alene, men er et homogent samarbejde mellem systemansvarlige, regulatorer, myndigheder og projektivrksættere.

DI opfordrer til, at der i Annex III, i forhold til arbejdet i de regionale grupper, tilføjes et tekststykke, der lægger op til, at der i regi af hver gruppe er mulighed for at vurdere alternative transmissionsforbindelser, der ikke er omfattet af TYNDP'en.

ENDK betragter det som positivt, at TSOerne er med i de vigtige regionale grupper, der rangerer og indstiller projekter af europæisk interesse til EU Kommissionen. Denne gruppe af "stakeholders" er ifølge ENDK særligt vigtige, når det kommer til den samlede proces vedr. planlægning, godkendelser og investeringer i energinfrastruktur i Europa. Derfor forventer ENDK, at de regionale grupper i høj grad kan være med til at sætte skub i den regionale europæiske planlægning.

Dækning af infrastruktur til olie og CO2 samt elmotorveje

CO-industri glæder sig over, at Carbon Capture and Storage (CCS) nævnes i relation til dette udkast. CO-industri ser CCS som en god teknologi, som led i at reducere EU's samlede CO2-udslip. En teknologi som også Danmark bør satse på ift. at reducerer sit CO2-udslip.

NOAH anfører, at den danske regering bør arbejde for, at oliekorridorer, elmotorveje og grænseoverskridende kuldioxidnet fjernes fra forordningen. NOAH argumenterer, at det at kunne demonstrere, hvordan et velfærdssamfund kan udvikles og samtidig omstille energiforsyningen til at være 100 % vedvarende og baseret på bæredygtige hjemlige ressourcer, vil være det fornemste bidrag et lille land som Danmark kan yde til løsningen af den aktuelle klimakrise. NOAH anfører videre at ambitionen i forslaget ikke handler om en hurtig lokal/national omstilling i EU's medlemslande med udgangspunkt i de lokale vedvarende energiresourcer, men er derimod en vision om et Europa som ét sammenhængende energisystem, hvor billig transport af energi over landegrænser og nord-syd via nye elmotorveje skal balancere en asymmetrisk udvikling i VE og mindske behovet for national/regional kapacitet for lagring og konvertering af el og varme. Et grundlæggende problem ved forslaget til forordning er, at der forudsættes en meget langsom omstilling, der er helt ude af proportion med det globale 2-graders drivhusgasbudget på i størrelsesordenen 830 Gt CO2e fra nu og frem til 2050. NOAH finder det yderligere slående, at der i forslagets Bilag IV, der omhandler "regler og indikatorer vedrørende kriterier for projekter af fælles interesse", slet intet står om CO2-net. Der gælder tilsyneladende ingen kriterier for at prioritere netop CO2-net. Tilsvarende i Bilag V vedr. "cost-benefit-analyse for energisystemet som helhed" står der heller ingen krav til eller ram-

mebetingelser for gennemførelse af en cost-benefitanalyse for et CO₂-nets og CCS' betydning for energisystemet som helhed. NOAH er imod visionen om EU som et samlet energisystem, hvor de enkelte lande ikke bliver selvforsynende med vedvarende energi og hvor elmotorveje udveksler a-kraft-el, CCS-kulkraft-el, solcelle-el fra syd og vind-el fra nord i et ikke-bæredygtigt europæisk energi-mix. NOAH er ikke imod regional udveksling af el over landegrænser, når spidssituationer kræver dette, men landene skal som udgangspunkt netto være selvforsynende og med 100 % vedvarende bæredygtig energi. NOAH mener, at den danske regering skal arbejde for, at europæiske elmotorveje fjernes fra forslaget's bilag I og II. Slutte- lig anfører NOAH at olie er snart fortid og pipelines for råolie fortjener efter NOAH's mening ikke særlig EU-støtte.

EU-2050-mål og allokering af midler

DE anfører, at med EU's mål om 80-95 % reduktioner i drivhusgasemissionerne i 2050 bør indpasning af VE-kapacitet til havs og sammenkoblingen af det europæiske el-transmissionsnet være en hel central karakter. Investeringshorisonten for energiinfrastruktur er af en længde, som gør, at de investeringer markedet foretager nu, er afgørende for opfyldel- sen af 2050-målene.

DI finder det meget positivt, at der rent økonomisk med Connecting Europe Facility, som er en del af udspillet, sker en markant opprioritering af energiinfrastrukturen (i forhold til den hidtidige TEN-E).

WWF anfører, at Kommissionens samlede nye infrastrukturpakke ikke i tilstrækkelig grad af- spejler Europas langsigtede klimamål om en 80-95 % reduktion af drivhus-gasserne i 2050. Et klarere fokus på 2050-målet vil tydeliggøre, i hvilken retning de nødvendige investeringer skal gå. Det gælder i prioriteringen imellem udbygning af de forskellige transnationale el-, gas- og olieledninger. Men det gælder også i prioritering af EU-midler til henholdsvis energi- og transportinfrastruktur, hvor der i den samtidigt udsendte finansielle retsakt *Connecting Eu- rope Facility* lægges op til at allokeres langt flere midler til transportinfrastruktur. Dette selv om en omfattende udbygning af vejinfrastrukturen strider direkte imod målet om at reducere drivhusgasudledningerne betragteligt og samtidig udgør en trussel mod biodiversitet og natur- interesser. WWF opfordrer til at arbejde for, at der – bl.a. med en klar reference til EU's re- duktionsmål for 2050 – tydeligere lægges op til, at infrastrukturprojekter, der understøtter en grøn omlægning af energisystemet, skal prioriteres højere, samt for at der skabes en bedre ba- lance i prioriteringen af EU's budgetmidler til udviklingen af hhv. energi- og transportinfra- struktur.

Høring af interessenter

DI anfører, at forordningen lægger op til en procedure for offentlig høring, hvoraf det ekspli- cit bør fremgå, dels at der skal ske formel skriftlig høring af relevante interessenter, dels at in- dustrien og dens organisationer er blandt relevante interessenter. Specifikt i forhold til arbej- det i de regionale grupper, skal der opfordres til, at der skabes en mere fast procedure for de høringer, der skal finde sted og herunder muligheden for at vurdere alternative transmissions- forbindelser, der ikke er omfattet af TYNDP'en.

ENDK fremhæver, at det er positivt, at der er stor fokus på transparens og tidlig offentlig in- volvering for at sikre offentlig accept af energiinfrastrukturprojekter, hvilket er i tråd med er- faringerne i ENDK. Dette vil især blive vigtigt, når beslutningerne i højere grad flyttes til EU- niveau.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke indledt forhandlinger. Under indledende drøftelser inden fremsættelsen af forslaget understregede en række lande, hvor følsomt spørgsmålet om godkendelsesprocedurer er. Flere lande har udtrykt en vis bekymring mht. finansiering. Set i lyset af behovet for fiskal konsolidering finder disse lande, at det er nødvendigt at begrænse antallet af projekter, der kan gøre sig berettiget til EU-finansiering. Visse lande støtter en moderniseret infrastruktur, men savner forslag til forbedring af rammebetingelserne mhp. styrkelse af virksomheders investeringslyst. Man finder det er godt med et regionalt fokus, men det er nødvendigt også at henvise til eksisterende regionale samarbejdsfora som fx det pentilaterale samarbejde³, for derved at undgå overlappende foranstaltninger. Andre lande ønsker en uddybende analyse af, hvordan VE-udbygningen vil påvirke nettet som helhed. Der er tilfredshed med, at olie er blevet medtaget i pakken. Et enkelt medlemsland finder desuden, at der også er behov for investeringer internt i medlemsstaterne.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark ser positivt på, at der nu lægges op til at prioritere de europæiske el- og gasinfrastrukturprojekter af hensyn til Europas energiforsyningsikkerhed, velfungerende energimarkeder og indpasning af vedvarende energi.

I udvælgelsen af projekter indgår en række kriterier, som er i god overensstemmelse med dansk energipolitik. Overordnet set forekommer forslaget at være administrativt tungt, herunder med en lang række rapporteringsforpligtelser for medlemslandene, hvoraf flere forekommer unødvendige.

I de skandinaviske lande er der en lang tradition for ubureaukratisk samarbejde mellem landene, ligesom der er en lang erfaring med udvikling af det nordiske elmarked. Erfaringer herfra vil Danmark bruge i forbindelse med de kommende forhandlinger om forslaget.

Fra dansk side vil der blive peget på, at det vil være ønskeligt, hvis der i højere grad lægges vægt på prioriteringer af såkaldt grønne elementer, der bidrager til opfyldelsen af 2020-målene.

Det er endvidere holdningen, at investeringer i infrastruktur som udgangspunkt skal være drevet af markedet. Danmark er dog opmærksom på, at der kan være et begrænset antal projekter af strategisk regionalpolitisk interesse, særligt af hensyn til integration af vedvarende energi og forsyningsikkerheden, som har behov for støtte.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt for Folketingets Europaudvalg i samråd forud for energirådsmøde den 24. november 2011.

³ Samarbejdsforum for Frankrig, Benelux-landene og Tyskland.